

פעם ער צייטונג

דער וואך איז געבליבן... 11 פארטעלן... 10 פארטעלן... 5 פארטעלן... 25 פארטעלן...

אויף דער ערשטער טאג... 24 טעג... 10 טעג... 5 טעג... 25 טעג...

Nr. 120. יום שבת, 10 אדר תרמ"ח. Pest, den 10 Oktober 1877.

דער הויפט

אין דעם לעצטען טאגן איז אונז אונז אונז... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-...

בריסען ביא סיסטאניא אונד ניקאסאלי זא ער-... שפארט ווארדען, דאס זא וויס מעהרערען טאגען... פיר דא פיהר-ווערקע אינפאסטרובאר זינד.

אין פלעיניא אייגענשאפטן איז. נאך אס 6 טען... אקטאבער זאגען 24 טעג... לעבענס-מיטטעלן פאן זאפא נאך פלעיניא אס...

דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-...

אין דעם ווארשיינען קריגע-שלאג פלאצע... ווארדען דא הויטן אין דעם לעצטען טאגען ווי-... דער זא נעשארען דאס זא פלעיניא ווערענד...

קאנטינענטאלע אייגענשאפטן איז. נאך אס 6 טען... אקטאבער זאגען 24 טעג... לעבענס-מיטטעלן פאן זאפא נאך פלעיניא אס...

דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-...

אין דעם ווארשיינען קריגע-שלאג פלאצע... ווארדען דא הויטן אין דעם לעצטען טאגען ווי-... דער זא נעשארען דאס זא פלעיניא ווערענד...

קאנטינענטאלע אייגענשאפטן איז. נאך אס 6 טען... אקטאבער זאגען 24 טעג... לעבענס-מיטטעלן פאן זאפא נאך פלעיניא אס...

דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-... דער הויפט קריגע-שלאג אין בילא-...

אין דעם ווארשיינען קריגע-שלאג פלאצע... ווארדען דא הויטן אין דעם לעצטען טאגען ווי-... דער זא נעשארען דאס זא פלעיניא ווערענד...

קאנטינענטאלע אייגענשאפטן איז. נאך אס 6 טען... אקטאבער זאגען 24 טעג... לעבענס-מיטטעלן פאן זאפא נאך פלעיניא אס...

מינסטערס גילט? דיא רעגירונג האט דיא ווא-
פּאָן, דיא פיר דען זיבענדיגערן "פּוּש" בע-
שטימט אומציען זייענדיגען לאסטן, נון ווען
זיא נאך לוינע אונד וויללקר העררשען ווילל, זא
ווירד איהר דיא ווענאהמע דער וואפען וועג
העלפען, דיא יעדער שטאק, יעדע האקע אין דען
הענדען דער בירגער וואפען פּריוואטיזירען
ווערדען ווירד/אום זיך פאן איינער זאלבען רעגיר-
ונגס-וויווע צו בערעווען! יעדער ארם ווירד זיך
ערהעבען, אום דאס לאנד פאן דער שפּאַני-אינד
פּאַרזיוואטיזירען צו בערעווען!" (אללגעמייןע
בעוועגונג) -

מינסטער טיפּא: "איך האבע בעריווט גע-
זאגט, דאס דיא איבערוואונג העלפּים פאן נא-
מאדעם אנטערנעמער ווארדען, היעריבער מיט
איך מעהר קוין ווארט פּרעלעווען, ווען הערר
העלפּי יעדאך דער מינינג אומ, דאס דיא רע-
גירונג נאר יע דיא רעכט האבען געוויסען
פּרעוואטיזירען איבערוואונגען צו לאסטען
זא איזט ער אים איררטהייט, ווען מאן גייט ביי-
שפּיעל פּערמאנענט דאס דיעזער אָדער יענער
אן דעם אומשטודע דעם שטאטעס אריינשטעלען
זא איזט עס נישט בלאס דאס רעכט, זאנערן דיא
ווילגוסט פּעליכט דער רעגירונג, זאלבע פּער-
זאנען אים אינטערעסעט דעם פּאַרטיקעלשטאנדעס
דעם שטאטעס שטרענגע איבערוואונגען צו לאס-
טען. אָדער זאלטען מאן עטווא, אים ניעמאדען
אין ווינער פּריוואטיז צו בערעווען, עס צולאס-
טען, דאס הערעלבע דען שטאט מיטזאמט
דער פּריוואטיז פּערנענט? דאס ווירד געוויס קוין
מיטגליעד היוענס היוענס וויסען!" (צושיטמינג
פאן וויסען דער רעגירונגס-פּאַרטייא.)

נון ערהאב זיך דער געוועזענע האנדעלס-
מינסטער אונד פּריוועט פּריוט דעם העררן
טיפּא, נעמליך הערר באראן לודוויג שימאני
אינד זאנען:

"געעהרטעס הויז! וואס ווירדע הערר טיפּא
אלס ווערן דער ליקען פּאַרטייא געזאגט הא-
בען ווען אינטער דער רעגירונג איינעס גע-
אקסיטשען מינסטער/אויס אן עטוואס פּאַרטי-
פּאַללען ווערען דענקען זיא זיך דאך: פּיער זאק-
טערעך היינען אין דאס הויז איינעס הייסטאט-
דעפּארטען איין אים איהן צו איבערוואונגען!
וואהרליך, דאס קאן ניר אין צוויי אָרטן גע-
שעהען: אין בודאפעסט אונד אים קרעה-וויעקע!
(אין העלס אונד ביטעסלע). איך דער ראטה דעם
העררן טיפּא, דאס הערר העלפּי זיא זאק-טער-
נער, דיא דאך פאס וועג-שטאט-הייסטאט
געזענדעט ווארדען, אינפאך הייסט-ווערען איזט
אין זעהר געפּעהרליכער, מארגען ווערדען אים

היוע איינעס ווירקליכען פּערברעכערס פּאַרזיו-
מענגער ערשינען. דיעזער ווירד זיא אבער איי-
פּאַך ציר שטודען הייסטווערפען, דא דיא דער
הערר מינסטער דעם אינטערן ביא דער אנגעלע-
גענהייט דעם העררן העלפּי איינע זאלבען ראטה
ערהיילע האטטען: קורוין, איך געהמע דען בע-
ריכט דעם העררן מינסטער דעם אינטערן זי ב
ציר קעננטען!"

באראן אוואָר קאאס זאגטע: "איך קאן
דיעזען בעריכט נישט אנטעהמען, וויל ער איי-
וואהרשיטען" געהאלטן (אללגעמייןע בעוועגונג).
"אזעקע סלאווי זאגטע: "איך געהמע דען בע-
ריכט דער רעגירונג ציר קעננטען דאך ניר אונ-
טער דער בערינגונג ווען יענע לייטע וועלבע פיר
דיעזען פּאַלל דיא שולד האבען, איך שטרענגע
בעשטראפּען ווערדען!" (אללגעמייןע רופע: זאק-
לען דיא בעשוונקענען זאק-טערעך בעשטראפּע
ווערדען, אבער יענע לייטע וועלבע דיעזע
געשיכטע (עווען)

עס שפּראכען נאך דיא העררען אפּפּאַני
ערינט שימאני, מאַטשארי, איינעס פּוּלסקי אונד
אנדערע זעהר העכשטי איבער דען פּאַרפּאַלל.
נאך דעם בעהרשיטונדיגען שריטע ווארדען יע-
דאך דער בעריכט דעם מינסטער דעם אינטערן
פאן דער מאַרטיטע דעם היוענס ציר קעננטען
געקאממען, דער איינע העלפּי קאן זיך מיטוין
זיינע זאבע האכשטענס מיט דעם בעשוונקענען
זאק-טערעךן איסטאבען.

פּערשיעדענע נייאנדישען

דיא הייליגנאמעסער
ביינעס אונד - איין איינעס-
איינעסער קרייז (11) נאך פּעלען שוואנענען
האט זיך סערביען פיר דען אינליקליכען שריט
געטשלאסען, אין דען קרייז געגען דיא טריריא
איינעסערען, אין ענגלישע רעגירונגס-בלאט
איסערט זיך היעריבער אין פּאַרטיקען ווינע:
"מיט דעם נייעליכען אינטערעסעט סערביענס האט
דער געגענערישע קרייז איינעסערט, אין
בלאס רוסיש-טריטישער קרייז צו זיין, עס ווירד
איים דעמועלבען באלד אין אייראפעאישער קרייז
ווערדען, ווען מאן עס ערליבען, דאס רומעניען
סערביען אונד מאַנטענערגאָר רוסען צו היילע
אילען, זא איזט עס וואָהל דאך ערליכט, דאס
אנדערע שטאטען ווערען דיא טריריא אינטער-
שיטצען, דיא אינגארן האבען ווענעטענס זא
פּעלע אינטערעסעט פיר דען געגענערישע קרייז
אלס דיא רומעניען אונד סערבען, ווארום זאלטען
אלאז דיא אינגארן ציר וואהרונג איהרער איינען

אינטערעסען דער טריריא נישט ציר היילע איי-
לען דורפּען! יא דיא נאנצע סטעטער-איינארישע
מאַרטייב קאן דיעזעס טריריא וואָרדן איהרע
הייט-אינטערעסען אין געפּאַרען מאַסען נישט
לאנגע מעהר אינטעהעני צוועהען! מאן דארף זיך
איבערדעס באלד דארף געפּאַסט מאַכען דאס
איך ענגלאנד אין דען קרייז איינעסערט ווירד,
דיא ענגלישע רעגירונג האט דיא טריריא דאַפּן
אבערהאלטען, סערביען פיר אללע צייטען צו פּער-
ניכטען, דיא נון סערביען יא נאנצע דעם סולטאנס
מיסברויכענען יענערדינגס צום שווערעם געגען דיא
טריטיא טריטיא, היילט זיך דיא ענגלישע רעגיר-
ונג פּערפּליכטעט, דיא טריריא געגען דיא טריריא-
טריטיען, דיא נון סערביען אין שווייץ צו געהמען, דיא
אבער דימטשלאנד זיינערדינגס פּאַרטייא פיר דיא
רוסיש ערשיינען דורפּען - זא איזט אין איינע
פּעאישער קרייז קיים צו פּערטייערן! - דיעס
איזט דיא איינעסערט איינעס ענגלישען רעגירונגס-
בלאטטעס, עס איזט נאך אללי דעם פּאַרליך, דאס
איך דער רעגירונג פּלאן דעם קראָט-פּאַרליך-רו-
דאַלף היערין ווינען גרוינד האט, קאזער פּאַרליך
יאזעק קאן פּעלליכט איך בייס בעסטען וויללען
געזען רוסלאנד נישט אין דען קרייז צוועהען, וויל
ער זיך דאס הייא-קאנען-בענדעס דיא הייער
געבינדען האט, וועהרעך קראָפּירינג רודאַלף
אלס קאנע פאן אינגארן פּריוט הענדע העטטען,
אללעס צו אינטערנעהמען, וואָרדן דיא אינטער-
עסען אונד ארינס אין געגענענער ווינע געווארט
ווערדען! -

(נאך איינעסערט דיא דער יע-
בענדיגער פּערי (פּוּש) אין היוענס
אינטערעסעט בלאטט ביינעס זאכען דיא האכסט
אינטערעסעטע מעלדונג, דאס דיעזער "פּוּש" פּע-
פּאַן וויינען אים געלישעט ווארדען, מעהרע-
רען האכשטעלעשע אָפּציערען דער געמיינא-
טע ארמעס האבען זיך אין דיעזעם געוואונען
אינטערנעהמען בעטהיילונג, יא, נאך מעהר אין
פּעריאנדעסער דעם אללער-האכשטען
העררשע-היוענס זאלל איינעסערט דען נאנצען
פּלאן געטראַגען האבען דיא סעקלעך נלייכע
אלאז, עס זיא דער איינפּאַלל אין רומעניען דער
ייאזט דעם מאַרטייבן, דיא אנטפּרעהר האטען
בעריוואט איינע אפּפּאַרען דיא רומעניען געהרוסט,
אין דעם עס הייסט: "רומעניען! וויר קאמען אין
איינער לאנד נישט אלס פּריוט, זאנערן אלס
פּריוטע פּעראייניגט איך דאזער מיט אונס גע-
גען דען פּרטיקען פּאַרליך דער איינער לאנד אן דיא
רוסישן איינפּליצערט האט!" - זא נון דער
"פּוּש" גליקליך נאך רעכטצייטיג אינטערנעהמען
ווארדען, קאן מאן נאטורליך נישט וויסען, וועל-

סאן שפּרענגע דיא שווייץ דער ווענא-וואָנענען,
סאן נאח אללעס זיכען אונד נאָר ווען, אונזערע ארמען
נלייכענס-גענאסטען פּערביינען זיך אין דען קעללעך, אום
ווענעסענס דאס נאכט לעבען זיך צו געשטען, דיא ניע-
סאנד אים לאָשען אבער, היעזעס דער בראנד הייא
סאנד אונד דעם געשטען, דער הערען ליעס דען פּאַרלי-
איינפּליצערען, דאס געוויסע פּערביינען דען ווירען צוויק-
צווישעללען דאך דיא וויבער לאכטען זיך אין דיא פּוּש,
נאכען איינע קרייזקייטען צוויק אונד בעהעלשען אללעס
ווערשפּאַללע פיר זיך. "

הער שטייטען ליעס זיך איהן איינע ששולע גע-
דער, דיא ער פאן דער איינען שילדעוונג אין ווינעס
טיעפּסטען אונגען ערשיטעטע ווארדען, דיא אונזערען
בליקען איהן איהן פּאַרשיטעטע מיט צייטען, ער
שפּראך דאן ווינע:

יא מינע בירדער, דאס געשילדעטע אונגליק האט
פּריוויליך ניר אונזערע נלייכענס-בירדער אין ווינע געפּאַרע-
טען, דער זעלבע פּאַלל - דער ארלענעטיגע מענע אונס
געשיטעט - ער קאן אינגליק ביינען פיר אללע ווירען
אום נאנצען לאנדע, אונזער איינע נסחום, אונזער פּריווילי-
אונזער לעבען - אללעס שטעהט אין געפּאַרע! - דיא
דיינע שטיכע דער ווירען איז יא פּאַלל פאן בילבוליס, אין
האנד פּעריבולשען אונזערע פּאַרלישען אונזער הענקעס-
איינעסטייט, איך פּריוטע, עס קאן אונס דיעס שטייער
צו שטערען קאמען! -

(פּאַרטיקענע פּאַללע)

דאס דיעזע געקענישען אין ענדע געהמען ווערדען, פּער-
ניכטעט דיא שטייטקייטען! לאסטע האט אונד נאָרל
ערהאטען דען אונד דאָרף געזען נע ע ג א ה ה
זיא ווירד אונס אום זא עהר עררייכען, ווען וויר אינטער
אונס נישט געהטען צווייאָפּען וויר, דיא נענגע וויר-
דען היינדיך מעהר אונד-עס-ווינקע געגען אינע האבען זיך
דיא איינעווערען אריינשטען איינע קרייז פאן איה-
נען וואיסען, וואס דען פּאַרנעפּאַללען זיא דאס דער
איינפּליצערטע שטייטען פאן איינע בעפּאַרשיטענערען
געפּאַר שטייטען, אללע זאנען איהן אום בעקלאָטענעוויס
אן, איינע איינעבליקע העררען מיט טיעפּסטע שווייץ,
דאן בענאן די אפּוּש יע ען אונד זאנען:

דער אונגליקליכע פּאַרפּאַלל, וועלכער פּאַך 14
יאזרען אונזערע נלייכענס-גענאסטען צו ווינע טראַג, וויר
געוויס נאך איך אללען בעקאנטע וויר, בליק דער עהר-
ווערונג הערר אבבער, הייסע העפּען קיים עטוואס
געפּאַרש האבען איך מיט דאזער דען גענעטשאַנד מיט
איינען וואָרען הייער געווען, עס וואר אים יאזער
... ווא אן דער ארטיגע וועג-שטאט פּיער אים-
באראן, דאס באש דעם געמינען פּאַללע דיא געלענעוויס,
זיך איהן געוואלדאטע ווינע צו בעריווען, עס שפּראכע
אין נאָכטען שארען העריווא, דאך נישט אום דען בראנד
צו לאשען, זאנערן איהן ווינע אונד צו פּריוטען,
דיא נאנצע וועג-שטאט ווארדען פּאַן ווירדען פּאַכער
ביינדיך איינפּליצערטע... "

די אפּוּש שטייטען העלעט איהן ווענע איינע אום
זיך לושט צו פּערישטען ער ליעס זיך איהן נלאז קאלטעס
וואסער ווענען אונד פּאַר דען פּאַר:

אבט מאנען צי זאנען וואס ער אייגענליך מיט זיינען קריגענס-ריסטונגען בעצוינעמען ווילן.
בוק א ר ע ס 9 טען אקטאבער. דיא רוישישע קאיווער ווירד אס 19 טען אקטאבער אין בוקארעסט איינטרעפטען אונד דארט איך דיא אנהאלט דעס רוישישען קאיווערס ערווארטען.
ע מ ל י 9 טען אקטאבער. דיא ערנע-נינג מערעמער אלי פאשאים צום קאממאנראטען איבער דיא טירקישע ארמעע נענען מאנטענערדיא האט אונטער דען מאנטענערדינערן דען גראסטען שיעקען הערפארטערדישען. דיא מאנטענערדינער זעמען יעצט אללעס אין בעוועגונג אום איהרע ביוהער איינגענוממענען שטערלונגען צי בע-פעסטונגען.
פ ע ר ס ב ו ר 9 טען אקטאבער. דיא רוסען אין אווען אקטאבער איך נענען 4000 רעוואלוציאניערע אונד איינפוינלעכער צו קעמפען דיא איינוואונער דעס קוק-אום-געביהגעס זינד פארטייעהערנער העכעלייש.

פ ע ר ס ב ו ר 9 טען אקטאבער. דיא רוסען אין אווען אקטאבער איך נענען 4000 רעוואלוציאניערע אונד איינפוינלעכער צו קעמפען דיא איינוואונער דעס קוק-אום-געביהגעס זינד פארטייעהערנער העכעלייש.

העלפ'ס אינגעלעגענהייט אים רייכטאמני.

וויס איינער וואכע בילדעט אין דער היפט-שטאדט דיא אנגעלעגענהייט דעס אבעקארדינעטען אינאין העלפ'ס פאסט דאס איינשילעסליכע מאניעס-געשפיער. וויא וויר בערוויסט קורץ ערוועהנט האבען, ווירד זאק-טרענער אין דיא וואהנינג דעס הערן ווען העלפ' אינגעלעגענער דיא אויס-ערקלער-טען, און ווערען היימיש פאלציא-מענער אינד האבען דען אייפראג איין צו איבערוואכען. פרייליך האבען מאנכע בלעטטער דיא מעלדונג געבראכט. דאס איך אינאין העלפ' אין דען זייע-בעכונגער 'פויש' פערוויקעלט זיא. אלליין ווען דיעס איך רייכטיג ווערען זא העטטע דיא פאל-ציא נאך אימטער דאס רייכט ניכט אין דיא וואה-נינג איינעם שאטט-בערוויסטעס איינגערוינגען אינד אין זאלכע וויצע ווען פרוהייט צו פערלעצען אום זא וועניגער רופטע זיא אבער איינען אב-געארדעטען אין וועניג פרוהייט בעשרעקען דיא דעס איינע פערלעצענער דעס נאכען פאל-מענטס בילדעט. בעקאנטליך דארף א איין דע-פויטרטער ועלכטט איינעם פערברעכענע ווענען ניכט פאלס געריכטע פערפאנטע ווערדען. בעפאר דאס פאללאמעט הענען ווען איינפוינלעכע נענע-בען. אים וויא פיעל וועניגער רופטע זיא אבער דיא פאלציא נענען דען אבעקארדינעטען העלפ' איינע בערעקונג ווענער פרוהייט געארבייטן דיא דארף פאלציא דאס העלפ' אין דען ערווענענע 'פויש' וויקליך פערוויקעלט וואר. אונד דאן איז עס

העלפ'ס ערווארטען. דאך דיא זאק-טרענער האט-טען דיעסטאל אים קאפע און פארן אלכע וויין צו טראנען מיט אנדערן ווארטען זיא ווא-דען בעצוינעמען. דאמיט דיא אונד זיכט פיעניש-טען און וועלכער שטעללע דיא דען וויצע-שטארט-הויפטמאן ערווארטען מאנען, נאכ ער אוהנען איינען צעטטעל אין דיא האנד, אייך דעס בלאם דאס ווארט 'העלפ' שטארט. היימיש וואללט דער וויצע-שטארט-הויפטמאן נור אנדריטען דאס וויא איין אין דער נענענער דער וואהנינג העלפ'ס ערווארטען מאנען. — דאך דיא בעטרוינקענען זאק-טרענער האבען דען נאכען אייפראג ניכט פערשטאנדען. דיא נינגען אין דיא וואהנינג דעס הערן העלפ' הויט. דער פאר שרעקען אים דיע-לייטע ווערער מיט וויין בערוויקעטען אים דיע-ועס בערויכטע ווירד זיך דאס געהארטע הויז א-בערצייגען. דאס דיא זאק-טרענער פאן ניעמאנ-דעס אייפראג ערוועלטען אין דיא וואהנינג דעס הערן העלפ' איינצורוינגען אונד איין צו אייבער-וואכען. איך וויל דאך ניכט פאלצען. דאס פאן דען מיניסטער דעס איינען ארבער דיא פאלציא דאפיר פראנטווארטליך מאכען ווירד. וויל איינ-גע זאק-טרענער ציפיעל געטרוינקען האבען. איך דאפיר קאן וואהר געמאנד דיא פראנטווארטען איבערנימען. ווען הערר אינאין העלפ' אונ-שאפט דיא בעטרוינקענען זאק-טרענער הויט צו ווערפען. דיעוועלכען נאך מיט וויין בערוויקעטען ווען הערר העלפ' ווען וויין בעטרוינקענען זאק-טרענער אין דען האלז שטעטען. זא ווירד אים נעיים ניעמאנד דיעזען שארען ערוועטען איך ביטטע דאס געהארטע הויז. דיעזען בעריכט צור קעגנטיג צו נעהמען. דיא נאך קיין אנהאלטס-פוינט פארדארטען. דיא רעניקען ארבער דיא פאלציא ציר פראנטווארטען צו ציעהען!
דיעזער בעריכט דער דען נאנען פאלפאל איינע לעכערליכע צו ציעהען בעשטרעכט איינע פאנד ועלכטס בייד דער רעניקערונגס-פארטיא וועניג פאלפאל. עס ענטשטאן זיך היעריבער דא-הער אין געוואלטיגער שטרייט. ניכט וועניגער אלס 10 דעפוטירטע עינרופפען דאס ווארט. דיא וועניקען דער היפט-דערנער ווערדען וויר היער פאלגען אסאך:

אינאין העלפ' זאנען: זיך האבע וועה-רנער זעכס מאנע באנדעראט, וואס איך רעני-היינ צו דיעזעם פארפאללע זאנען ווירד. געשוי-דעטע האבע איך מיר ניכט פערשפראכען. אבער אייך איינע זאלך דיסטען בעריכט וואר איך ניכט געפאסט. איך מיס דא הער נאך איינמאל פראגען: לעכען וויר אין איינעם שטאטע, אז דעס דאס 'געזעטען' ארבער דיא וויילקרוי דעס

מיס אונזער פארשטעהען. די ארים שטימען היסקעה-רען. ווענעס מאכטווארטע וויר עס האפטענליך געלויבען דיא באזען צונען צום פערשיסטע צו ברינגען.
דיעס בערוהונגען איין וועניג דען אלכע בעצוינע-טען ראכטיגען ער בליבע פארשטעט פאן אללע וועלס צוויקענענען. ער נינג צו ניעמאניעס. ער עמפלויג-ניע-מאדען בלאם זיין פרייען הויפס בעוועט איהן היע אונד אים דעס ער יעדאך דען נענענענער ניכט ווייטער בעשערענען מאכען. וויל זיך וויסע דיא דעס הויזע ווענעס העכשטיגען נענענער. דעס די נהלה אייזיק נאך צו נאעו שטארט.
געלויב קאם דער ערשטער. די אליהו וואר בענען מיט דעס פערברענגען דעס (הויפס) בעשעפטיגט. אלס דיא שרידע זיך אפגעטע אונד איינע אנהאל פאן אנגעזעה-נען נען געמיינדע-מיטגלידערען אין דאס בית המדרש שטארט. און דער שטיצע דער אנגעקאממענען בעפאנד זיך איין מאן פאן פארעמעס איינזעהען. דער דעס ראכטיגער ביוהער איינגעקאממען טענענען. נאך איינער קויצען בעני-טען בענאן דיעוועלכע.
איך ביטטע אים פערציהונג הערר ראכטיגער, דאס איך די הייטע אס ער-סח בעוועט. אז בענען אים פראג אנגעקאממען וואר זיך איינפארדערנענליך בעניענען אונזען ערוווינדענען הערן ראכטיגער פערזאלליך קעננען צו דיעזען איך הייסט אסירעס י ש פ י ס ע י.
ווי הייסטען אונזען לעזען מיטשטרעקען דאס דיא פאמיליע שטייט צו יענער צייט וויקליך אין נאנען עסערדייך זעהר בעיהטע וואר אונד אין דען האכשטען קרייזען איינען זעהר נאכען איינפולס האטשען. איין מיט-

נאך פראנליך. אב דער 'פויש' ועלכטס וויקליך איין זאלכעס פערברעכענען בילדעט. דאס פאן די-וער לעכערליכקייט ווענען איינעם רייכטאמני-אבעקארדינעטען האנע ווייטעס פאר זאק-טרע-נער אלס 'היימיש פאלציא' אייך דען האלז וערדעט. דאמיט זיא דעוועלכען אייך שרייט אונד שרייט איבערוואכען מאנען.
איך דער פראנליך ווענען דעס הייכטאמניס ווארדע דער בעריכט דעס מיניסטערס דעס אינ-גען. דער זא דער אבערסטע שיעד דער פאלציא איינע איבער דיעזעם פאלפאל פערלעזען. דאס דיא דעפוטירטען וועמפאל אים זיטאנעס-זאללע פאלצעהעליג ערשינען. וואר נור נאטורליכעס. דיא יעדער איינעלענע דעפוטירטע הויך דען ווענען העלפ' געשפיעלען פאלציא-שטרליך איך זייען איינען דעפוטירטען ווירדע פערלעצעט פיהל-טע. אבער איך דיא נאלעזען ווארען דיעסטאל צום ערדריקען איבערפוללט. אים אללען קלאם-טען דער הייכשטעמטע בעפאלקערונג אייל-טען נעמליך הונדערטע אונד אבער הונדערטע אים פאללאמעט. אים צו הארען. וויא זיך דא דער מיניסטער דעס אונזערן דער פיר דיא האנד-לונגען דער פאלציא פראנטווארטליך איינע פאן דיעזעם אונדארטען פאלציא-שטרליכען דיא הערער זיין וואשען ווערדע. אים דעס וואהל לאנגען. דאך ווענען זאנערנען בעריכטע. וואללען וויר דיא היפט-שטעללען היער פאלגען אסאך:
דיעוועלכען זאנען:
גענערהעטס הויז איך האבע אלס מיני-סטער עס איינערן אין דער אנגעלעגענהייט דעס אב-געארדעטען העלפ' איינע שטרענגע איינערדינגע איינלייטען אסאך. עס ווארדען דען דיעזעם ציי-ע קע דיא אלס פאלציא-מענער פערווענעטען זאק-טרענער. וויא אייך דער דיענער דעס הערן העלפ' איינערהאט. אים דעס נאכען שטעללט זיך פאל-גענענעס הערעס. דער וויצע-שטארט-הויפטמאן דער יאנעשטאדט האט און ערשאהנינג געבראכט דאס אין איינען פראנטווארטען אונד קאפע-הוי-נערן דער יאנעשטאדט דיעזעס אונד האנד-שטרייכער זיך אייפהאלטען. דיעזעס געזונדעל וואללט ער איבערמאנד אינד נאנענען געה-טען. דאס געהט אבער ניכט זא לייכט. דיא דיעזע הויכשטענען דיעזע זיך איילענדס אים דעס שטויבע מאכען. זאבאלד זיא אין דער געהט אי-גען פאלציא-מאן בעשערקען. ער נאחט דא-הער פיער זאק-טרענער אייך. דיא דען אייפראג האטשען דען איינפאלטען-דיא דיעזער דיעזע איינשטיפ-רעניקער. זיא זאנען זיך אים א איהר אבערס אין דיא קוש-פאלד-אסאך בע-זעכען אונד איהן אין דער נענענער דער וואהנינג

פאלליעטאן

דער געמיינדע-רעטער.

(18 טע פארשטעצונג.)

צווייטעלע דען אייך מייס אן מיניע אויטוילר (פראנטע די אליהו טיעה בערייבט) און דאן מיס איך עס בערעיקער. דאס וויא זא שוואך איז, דעס 'געמיינע' מיניע פיינדע לויבען צו שטעקען!
ניין, ניין, הערר ראכטיגער (ערוויקעטע די יוסף טראסטער), מיס אים פאן איהרע טינגער אונד פארט-טינגיש איבערצייגט. דאך אום עס איהר וואונט, דאס וויא זיך נענען דעס נאכען יענער פרויס-מאכען איינע רייכט גלענצענען ווען איבער איהרע פיינדע ערדינגען מאנען!
—

גלויבען זיא מיר, די יוסף (זאנעס די אליהו). דאס דער שרייט איינעם אויבערבעטונען ווייכעס מיר פיעל אונגליק געבראכט. מיניע פיינדע בענטצען דען לייכטזינען איינעם פערזאנענען ווייכעס אים מיר צו אונטערזאכען. דיעזע פערדאכט שהוט מיר נעוים זעהר וועהן; אלליין דיא מיסט ווייסטן דאס ווען איך דען נאמען יענער מאכען בע-קאנט געבען. איין געוואלטיגעס אונגליק העריינברענגען ווירד איבער מיר איבער דאס הויז דעס די נהלה אייזיק איינע דיא נאנען וויישיע געמיינדע. איך ביטטע זיך. איילע צוויק צו מייס אונד טינגער וויא זאנען איהר. דאס דער ווען דער גענעכטיקייט ניכט אויסבלייבען ווערדע. נאכט פערלאסט דיא וויינען ניכט! — די אליהו רייקטע ווענעס פערלאסט דיא האנד צום אבישערען. דער זאקארי פאן דאנען איינע

די אליהו קעהרשע און זיין איינאמניס בית המדרש צוויק. דער פערדאכט לאסטעט שווער אייך אים אונד דאס ער דיא קאפע העטטע דעוועלכען פאן זיך אבער ווערען. עס העטטע דיעס איך נור דורך נענענע דעס נא-מעס יענער פרויס-מאכען געשעהן קאננען. אלליין ווען ער דיעס פערדאכטען העטטען זא ווירדע ער וואהל ווענען זיך ווערדע הערשעלעך קאננען. דאפיר ווערען אבער דיא נה-פאלד פאלאנדרען. דאס ניכט בלאם ער זאנערן דיא נא-צע געמיינדע דיא זאכע דער בלאקענשטעללעך פרויא טיעה עמפשינדען מעסטען. קורץ דארף ערוועלש ער אי-נען בענען פאן ווענעס פיינדע די אליהו עסמאן. דעס ער זיין נאנענע הערן אויסשטעטען.
'הארען זיא צו הערר עסמאן, (בענאן דער ראב-בינע) איך ווערדע אונזער דעס דרוקע דעס אייך מיר לאסטענען פערדאכטעס ערוויקען. איך פיינטע זאנאר, דאס איך מיניע פיינדע. דיעזע טיילאזען פערדעכטיגונג נען לויבען ווערדען. איך זיך דא הערע בעייט. איינען אים פערזויען דען נאמען דער מאכען צו נענען. דא-מיט וויא מיניע פיינדע אים בעסטעס געוויסטען בעיה-נען קאננען. אלליין עס איז ועלכטספערשייטערליך. דאס בייד איינען ווערען נאכט מיס ווענען ווענען פער-שלאסען בלייבען מיס!
—
ניין, זיך הערר ראכטיגער (זאנעס עסמאן אביש-רענע). זאנען זיא מיר ניכטס נאר ניכט! זיא בערווינען מיר. זיא בערווינען איהרע פיינדע ווען זיא דער מיר-נינג וויר. דאס אייך אונזער פערזויען צו איינען הויך זאלדן געמיינע פערדעכטיגונגען ערשייטעט ווארדע. לאסטען זיא עס דאך. דאס סח-פעסט קאמטע זיא. דא